

Crna Gora
OPŠTINA BIJELO POLJE
Pisarnica - Služba za zajedničke poslove

Primljeno: 08.04.2026				
Org. jed.	Jed. klas. znak	Redni broj	Prilog	Priloga
02	125/26	109		

BOŠNJAČKA STRANKA

Opštinski odbor Bijelo Polje

Broj: _____

Datum: 08. 04. 2026.

INICIJATIVA ZA OSNIVANJE JU AVDO MEĐEDOVIĆ

n/r predsjednici SO Selmi Omerović

Poštovani,

ovom Inicijativom tražimo od Skupštine Opštine Bijelo Polje i lokalne samouprave da se osnuje Javna ustanova (JU) Avdo Međedović.

Ova ustanova kulture, čije sjedište bi bilo u Bijelom Polju, bavila bi se kulturom, kao i promocijom lika i djela Avda Međedovića, neosnovano zapostavljenog velikana epskog stvaralaštva Bijelog Polja i Crne Gore.

S obzirom da je Avdo Međedović najpoznatije ime iz književnog svijeta sa balkanskih prostora u Americi, te da se epika ovog istaknutog stvaraoca izučava na čuvenom Harvard univerzitetu, a da nema poznatijeg homerologa koji se nije bavio i Avdom Međedovićem, javlja se opravdana potreba da u Bijelom Polju – rodnom gradu Avda Međedovića bude formirana Javna ustanova koja će nositi njegovo ime.

Avdo Međedović je ime koje je svjetski poznato u domenu književnosti. On je od najvećih južnoslovenskih epskih pjesnika, a njegova epska pjesma Ženidba Smailagić Meha ima 12.311 stihova i duga je kao Ilijada i Odiseja, pa ga je zbog toga američki filolog Milman Peri, istraživač i profesor sa Univerziteta Harvard iz prve polovine 20. vijeka, nazvao „balkanskim Homerom”. Ep “Ženidba Smailagić Meha” predstavlja najznačajnije djelo bošnjačke usmene književnosti. Dok su ovaj ep izučavali u Americi na Harvard univerzitetu, u Crnoj Gori je bio potpuno nepoznat. Tek nakon što je sarajevska „Svejtlost” prvi put objavila ovo djelo 1987. godine javili su se prvi afirmativni osvrti i prikazi, ali ozbiljnija analiza i književno-kritička valorizacija ovog spjeva još uvijek nije urađena. Pjesnik Avdo Međedović je rijedak primjer umijeća usmenog pjevanja i snage duha, koji ga svrstava u besmrtnike kakvi su tvorci „Ilijade” i „Odiseje” ili „Pjesme o Nibelunzima” uz koje s pravom porede i spjev Avda Međedovića.

„Istražujući epsko stvaralaštvo na širem balkanskom području, a u cilju odgonetanja tzv. „homerovskog pitanja”, jedan od najuticajnijih klasičnih filologa 20. veka, profesor američkog univerziteta Harvard, upravo profesor Milman Peri, zabilježio je, tokom 1935. godine, na specijalnim aluminijumskim fonografskim pločama, 80.000 Avdovih epskih stihova. Na osnovu tih istraživanja Peri je zasnovao savremenu teoriju

usmene književnosti i modernu homerologiju. Nastavljač Perijevog rada na sakupljanju epskog stvaralaštva Albert Bates Lord, takođe profesor na Harvardu, godine 1950/51, zabilježio je još 18.000 Međedovićevih stihova, kompletirajući na taj način impozantnu kolekciju od oko 100.000 stihova Avda Međedovića.

Profesor Harvardskog univerziteta Zlatan Čolaković transkribovao je sa zvučnih snimaka više od 80.000 stihova muslimanske epike harvardskog Perijevog arhiva. Poznati Međedovićev ep „Ženidba Smailagić Meha” prvi put je objavljen u Crnoj Gori, a prvi put čitav 1974. godine na engleskom i tada srpskohrvatskom jeziku”.

Zahvaljujući Avdu Međedoviću riješena je jedna od najvećih zagonetki civilizacije - da li je Homer mogao postojati? Dugo vremena istoričari i teoretičari književnosti su raspravljali o tome kako je Homer, koji nije bio pismen mogao znati Ilijadu i Odiseju napamet. Upravo je Avdo kazavši napamet preko 100 hiljada stihova Milmanu Periju i Albertu Lojdu dokazao da je Homer mogao postojati.

Bijelo Polje i Crna Gora treba da se ponose što su imali jednog Avda Međedovića.

Na žalost dosadašnji odnos lokalnih i državnih vlasti prema ovom velikanu ne treba nikom da služi na čast. Imati jednog Homera, i djelo veličine Ilijade, u svojoj kući a ne posvetiti mu pažnju koju zaslužuje predstavlja svojevrsno kulturološki grijeh.

Naša inicijativa za osnivanje JU Avdo Međedović je inicijativa koja na prvo mjesto stavlja opšti interes razvoja kulture i očuvanja kulturne baštine Bijelog Polja i Crne Gore. Uspostavljanjem ove javne ustanove, Bijelo Polje bi se odužilo Avdu Međedoviću, pokazala bi se briga za sopstveno kulturno bogatstvo i njegovu zaštitu, upotpunila bi se kulturna ponuda Bijelog Polja, koje se brojem ustanova kulture i generalno kulturnom ponudom probija među vodeće opštine Crne Gore po ponudi i razvoja kulture.

Epsko stvaralaštvo Avda Međedovića posmatramo ne samo kao stvaralaštvo i izraz bošnjačke kulture, jer Avdo Međedović je i guslar Bijelog Polja i Crne Gore, pa očuvanjem njegovog pjesničkog dostignuća, želimo da vrijednosti bošnjačkog kulturnog stvaralaštva, ugradimo u zajednički i jedinstveni kulturni mozaik Bijelog Polja i savremene Crne Gore.

Sredstva i sve neophodne uslove za osnivanje i funkcionisanje ove JU treba da obezbijedi lokalna samouprava Bijelog Polja, iz vlastitog budžeta i eventualno drugih izvora finansiranja, shodno zakonskoj legislativi.

Bijelo Polje je grad iz koga se, na žalost zbog ekonomije odlazi, ali i grad u koji se zbog kulture, i po kulturu dolazi. Zato očekujemo da će opština Bijelo Polje prepoznati vrijednost ove inicijative i na dobrobit svih, osnovati ovu ustanovu po imenu čovjeka zahvaljujući kojem je riješeno homerovsko pitanje.

Predsjednik OO Bošnjačke stranke

Ernad Suljević

